

תמוז תשע"ו – יולי 2016 לידה, מלחמה, עשר שנים

דותן אריאלי

[דותן אריאלי](#), מנהלת פדגוגית באגף החינוך ובתחום מגדר במדרשה, מנחת קבוצות בנושאים של זהות יהודית ומגדר

בארי בני נולד בדיוק לפני עשר שנים. מלחמת לבנון השנייה פרצה בדיוק לפני עשר שנים. בשבילי שני הדברים כרוכים זה בזה. הארץ היתה סוערת: עברו שבועיים וקצת מהחטיפה ליד גדר המערכת ברצועת עזה בה נהרגו שני חיילים ונחטף גלעד שליט. יישובי הצפון הותקפו בירי קטיושות ובמקביל ירה חיזבאללה על סוור של צה"ל בגבול וחטף את אלדד רגב ואהוד גולדווסר. ומכאן האירועים החלו מתגלגלים ופרצה מלחמת לבנון השנייה. ובאותו יום חמישי, אני בסוף חודש תשיעי. בדיוק עברנו לבית משופץ, צריכה לסגור דברים מול בתי הספר בהם אני מנחה לפני היציאה לחופש, מתרוצצת בין כפר בלום, כרמיאל, משגב והבית. ובבילי בין חמישי לשישי, 14.7 י"ח תמוז, אני מבינה שאני יולדת, ממש כשהתחילו צירי הלחץ. אנחנו יוצאים לבית החולים, בן זוגי, גיסי ואני. אחותי נשארתי לשמור על בתי הבכורה, בבית. צירי הלחץ תוכפים ולאחר טלפון למד"א, בצומת יגור, אנחנו עוצרים את הגיפ (יונדאי) בו נסענו ואני יולדת. לשמחתנו חובש (כבאי בקבע) שבמקרה עובר, חוזר מהקטיושות בצפון, נחלץ לעזרתנו ומיילד את בארי תוך דקות ספורות.¹ איזו לידה!! חווייה חזקה, פולית, ראשונית. הרגשתי הרבה חיות וכח. למחרת וביום שאחרי, מתוך מצב הטוטאלי בו אני נמצאת, הדרמה אותה עברתי, התינוק הזעיר והמתוק שאני מחזיקה בידי... מתוך כל זה נכנסות ידיעות על מבצע בצפון שהולך ומתגבר. ביום ראשון בבוקר, 16.7 כשאני צופה מחלונות מחלקת היולדות ומחכה להתארגן ליציאה הביתה, אני רואה את הקטיושות שנופלות על הרכבת בעיר התחתית בחיפה (בדעיבד הסתבר שנהרגו באותו מטח שמונה אנשי חברת הרכבת). ומיד אנחנו, היולדות, מקבלות הוראה לקחת את תינוקינו הקטנים בידיים ולרוץ איתם את כל הקומות למטה, למקלט, דרך גרם המדרגות, כשלצידנו יורדים כל באי וחולי בית החולים כולו. תמונה סוריאליסטית בה אני יורדת במהירות במדרגות, שמונה קומות, עם תינוק בן יומיים בידיים.

בשבילי לידת בארי ומלחמת לבנון השנייה כרוכים זה בזה כשתי חוויות חזקות מאוד – אחת פנימית, שמחה, רוחנית, נשית, מבורכת. והשנייה – קשה, תוקפנית, כואבת, מקיפה, לא נותנת לנשום, עצובה. ובזמן הזה בין שמחה והתרגשות והתארגנות משפחתית, אני חייבת להכיל ולתת גם למצב החיצוני הזה, הקשה, להכנס ולהתערבב עם החיים חדשים שהחלו. כשאני חושבת על הלידה של בארי אני חושבת על הסיפור שכבר למדנו בהזדמנויות אחרות אך בהקשר לחוויית הלידה שלי הוא מקבל משמעות חדשה:

דָרַשׁ רַב עֲוִירָא: בְּשִׁכְרֵי נְשִׁים צִדְקָנִיּוֹת שְׂבָאוֹתוֹ הַדּוֹר נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים; בְּשָׁעָה שְׂיֻצָאוֹת לְשָׂאֵב מִיֵּם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶן דְּגִים קְטַנִּים בְּכַדֵּיהֶן וְשׂוֹאֲבוֹת מְחַצָּה מֵיֵם וּמְחַצָּה דְּגִים. וּבָאוֹת וְשׂוֹפְתוֹת שְׂתֵי קְדָרוֹת, אַחַת שֶׁל חָמִין וְאַחַת שֶׁל דְּגִים, וּמוֹלִיכוֹת אֶצֶל בְּעֵלֵיהֶן לְשָׂדָה, וּמְחַיְצוֹת אוֹתָם, וְסִכּוֹת אוֹתָם, וּמְאָכִילוֹת אוֹתָם וּמְשַׁקּוֹת אוֹתָם, וְנִזְקָקוֹת לָהֶם בֵּין שְׂפֵתֵי־ם, וּבָאוֹת לְבִתְיָהֶן.

¹ כתבה על הלידה: [אורה ערמוני בעיתון קיבוץ](#) וגם [סרט ערוך על קבלת הקריאה במד"א](#) (צילומי הלידה הם לא שלי, התדרוך על הלידה – כן).

וכיון שפגיע זמן מולדיהן הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח, שנאמר: "תחת התפוח עוררתיד, שמה חבלתך אמד, שמה חבלה ילדתך" (שיר השירים ח, ה).
והקדוש ברוך הוא שולח מלאך משמי מרום ומנקה את ילדיהן, ומשפר אותם כחיה זו שמשפרת את הולד, ומלקט להם שני עגולים, אחד של דבש ואחד של שמו, שנאמר "וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור" (דברים לב, ג).
וכיון שמכירים בהם המצרים באים להרגם, ונעשה להם נס ונבלעים בקרקע, ומביאים שורים וחורשים על גבם, ולאחר שהולכים – היו מבצבצים ויוצאים כעשב השדה. וכיון שמתגדלים באים עדרים עדרים לבתיהם.
וכשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים הם הכירוהו תחלה ואמרו: "זה אלי!" (שמות טו, ב).
בתוך אתר "ספר האגדה לילדים", ע"פ: תלמוד בבלי, סוטה יא ע"ב; שמות רבה א, יב.

בסיפור הנשים יוזמות את לידת ילדיהן וכשהילדים נולדים נעשה נס ויש להם ולאמותיהם מזון ובטחון. האגדה מתרחשת כשברקע גזירות פרעה על בני ישראל והאיסור על הולדת ילדים ומציאות של ילדים מבני ישראל בכלל.
אני כמוכן לא משווה בין ימי מצרים לפני הולדת משה לזמן בו בארי נולד, אבל בכל זאת, בתוך תחושה של חירום ומלחמה המממשת ובאה, נולד ילד באופן טבעי, פלאי, לא אמצעי, נולד לעולם ומזכיר לי ולכולנו סביבו, מהו הדבר החשוב ביותר: החיים, האהבה, השפיות, התקווה.
האגדה מסתיימת במשפט: "וכשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים הם הכירוהו תחלה ואמרו: 'זה אלי'". "הם" אלה אותם התינוקות שנולדו באותה שעת שבר ומצוקה, וכשאני חושבת על בני, בן העשר היום, אני מאחלת לו שכשיגיע הזמן, והוא יעמוד על סיפה של הכרעה גורלית - שיכיר וידע לזהות את האפשרויות לתקווה ולבניית הווה ועתיד טובים יותר.